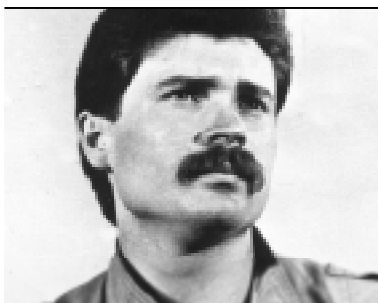

Міхась Скобла

...Два дыханьні: у суме – душа,
сум таксама вазьму падсумую...

На самым сёмым небе

ДЗЬВЕ КАСЫ

Памяці дзеда Васіля

Касіў дзед канюшыну.
Упаў на пракос і памёр.
Меўся ехаць да млына.
Там і застаўся памол.

На прывольлі-раздольлі
дацьвітаў дзівасіл...
Быў пан волі і долі —
стаў раб божы Васіль.

Лезьлі ў вочы рамонкі,
казытаўся чабор,
не змаўкалі жаўронкі...
Дзед ня чуў, ён памёр.

Касінерам пры зброі, —
дзед з касой, сьмерць з касой, —
згінуў ён у двубоі
і умыўся расой.

А конь бегаў па крузе
і глядзеў праз аўсы,
як схапіліся ў лузе
між сабой дзьве касы.

REINKARNACIO

Пакуль мне лёс не загадае: *годзе*
й ня гляне змрочна з цёмнага кута,
я буду граць на залатым фагоце
твайго ажурна-лёгкага хрыбта.

Пакуль з гасьцей не адыду дахаты
і не ступлю на вечнасьці парог,
я буду граць бяссонныя санаты
на клавішах і рук тваіх, і ног.

Пакуль душа стамлёна-невясёла,
як жоўты ліст, ня ляжа на зямлю,
няхай гучыць пранізьлівае сола,
калі цябе, як скрыпку, прытулю.

Пакуль язьмін ляціць на падваконьнік
і хіліцца да шыбаў белы май,
мая кіфара, мой губны гармонік,
мая ты акарына, не змаўкай.

Бо замаўчым, апошняю хвілінай
згадаўшы летні шматгалосы лес,
і ў прах абернемся, і станем глінай...
І трапім у яшчэ адзін замес!

У ДОЖДЖ

На ветравым шкле —
разьбягаюцца рэкі
павуціна вады
іх хуткасьць
прапарцыянальная

хуткасьці аўтамабіля
100 на сьпідометры
і рэкі пульсуюць
таймуючы шал Ніягары
і нават імкліваць угору
прытармозіш і рэчышчы
ірвуцца і блытаюцца

20 800 беларускіх рэк
і два мільёны астатніх
просяць Зямлю не спыняцца

* * *

Алесь Шатэрніку

Бярозаў табун на скаку
спыніўся на самым адхоне.
На камені пры бальшаку
мастак высыкае Пагоню.

Ён сорак зубілаў ззубіў,
у кроў намазоліў далоні.
Усходзіла сонца – ён біў,
заходзіла сонца – ён біў,
пра клопат астатні забыў –
ён волі хацеў для Пагоні.

Каменны патрэбен ёй гарт,
гарачыя конскія ноздры
і рыцар-кавалергард,
і меч у руках яго востры,
нібы чараціна ляза,
і – лёт, не чаканьне ў засадзе...

Што болей ганебнае за
палон на дзяржаўным фасадзе!

Ад шоламу і да падкоў
той камень Пагоню трымае.
Расплюшчыўшы сем малаткоў,
мастак адпачынку ня мае.

Вакол на вярсту – ні душы,
дарога, як неба, пустая.
А вершнік імкне да шашы,
а камень у дол урастае.

* * *

Гатэль раённы. З рыпам дзверы.
Пярэкліч п'яных галасоў.
Мурзата-жоўтыя шпалеры
з бээсэсэраўскіх часоў.

З кляймом увесь рыштунак спальны.
Трохногі стол упёрся ў кут.
Пакінуў жывапіс наскальны
мастак, што жыў аднойчы тут.

А за вакном пейзаж някідкі
дождж абыякавы крапіў.
Графін. Дзье шклянкі-прасталыткі –
з іх кожны пастаялец піў...

І ў тым гатэліку заспаным,
стамлёным частаю гульбой,
я быў на небе. Сёмым самым.
На самым сёмым быў з табой.

Стараліся спазьніцца ранкі,
і вецер сьцішваў свой парыў.
І Бог бязгучныя маланкі
нам абярэмкамі дарыў.

* * *

Два дыханьні: у суме – душа.
Сум таксама вазьму падсумую.
Мы пілі з аднаго гладыша,
а з бяссоньнем сам-насам сумую.

Як сумёт, як саман, як самум —
з галавой накрывае самота.
Па пылок залаты (о, аум!)
паляціць — пабірацца — мой сум,
бы ўначы сьветлячок самалёта.

І бедлам у душы й тарарам.
Грэх з малітваю як палагодзіш?
Ты сама – як двухкупальны храм,
калі з возера сьветла выходзіш.

Ты ля белай царквы пастаіш,
вас нямогліць намокляя глеба,

ды царкву
срэбнай ластаўкай крыж
доўга цягне й выцягвае ў неба.

* * *

У Жоўкве кветкі не пажоўклі.
Бязлюднеў каралеўскі двор.
Блакітам купалоў у *жовтні*
нас вабіў велічны сабор.

Дрыжаў на вежы сыцяг азяблы.
Гід не стамляўся гаваркі.
Нас разлучыць хацелі д'яблы,
развесьці ў розныя бакі.

Ды ў найвышэйшае Гасподзе
Кагосьці іх намер гнявіў.
Я звёз цябе сюды, як злодзей.
Ён мой крадзёж дабраславіў.

Шпакі напружаным клавірам –
на правадах у сотні ват...
Над вёскай Буськ каханьня вырай
вяртаўся ў родны рэзерват.

* * *

Блішчаць сузор'і, як вугольлі.
Над вёскай готыкі размах –
пірамідальныя таполі
казычуць блізкі Млечны шлях.

Да мусульманаў не належу,
а ўдалеч глянуў – Божа збаў –
паўмесяц сіласную вежу,
нібы мячэць, каранаваў.

А ты, турчанка-крывічанка,
з прыжмурам хітрым скажаш мне:
«Абрыдлі бульба і мачанка,
Ех oriente lux*, ці ж не?»

Ех oriente... Добра. Згода.
Усход – заходу пабрацім.

** Νύξ ἔστι ἡ ἀπὸ τοῦ ὀρίαντος (εἰς τὴν)*

Як будуць крылы і пагода,
і мы да зорак паляцім.

І будзе ясень невідушчы
пытацца ў ветру да відна:
«Ён таць, украў яе у пушчы,
скажы, а можа – таць яна?»

Ляцім. Няўпэўненыя рухі.
А Млечны шлях, як кавалер,
насыпаў зорнай пацярухі
табе са сьмехам за каўнер.

* * *

На ганку сьпіць музейная гармата.
Старых прыступак аднамерны ход.
Каханьне, як у тэрмасе гарбата,
Не схаладнела і за дваццаць год.

Яно ў замкнёнай люстраной прасторы
у тысячах адбіткаў зьберагло
і поўняй зацалованыя зоры,
і Сьвіцязі алмазнае сьвятло.

У трунку тым – гербарый нашых летаў:
і без пяціпялёткавы, і ліст,
што лёг залататканым эпалетам
табе на плечы, прычакаўшы *please*.*

Адпі – і адсьвяткуй вяртаньне сьвята.
Не прызнае каханьне перашкод,
калі яно, бы ў тэрмасе гарбата,
не схаладнела і за дваццаць год.

У РУЖАНАХ

Пры балотцы гусі чарадой
усчалі прадвырайную зваду.
Кваканьне з халодных чаратоў
гойдае мембрану далягляду.

Брама. І калонаў кліч нямы.
Гербы мокнуць, сохнуць і пыляцца.

* *Есць і яна (С'я'я)*

Веліч Рэнсансная і мы –
у абдымках княскага палаца.

Ён засумаваў за сто гадоў,
ён нас не пакіне у спакоі,
ён пяшчотна зноў і зноў гатоў
нас кранаць шурпатаю рукою.

Мы ў каханьні шчодрія – уга!
А палацу пацалункаў мала,
быццам аніводная нага
закаханых тут ані ступала.

А палац гульлівеў і сьмялеў,
паланяў, як Новы сьвет апачаў,
быццам ні княгінь, ні каралеў
у апачывальнях тут ня бачыў...

Полымя павінна адпалаць,
конь – ірваць залочаную зброю...
Неахвотна на сьцішэлы пляц
нас з абдымкаў выпусьціць палац,
як кароль каханку маладую.

* * *

Зноў мы ў лясах над Ясельдай і Шчарай.
Багдадскі злодзей лета наша ўкраў.
А восень пачала зьбіраць гербарый –
гербоўнік пушчаў і садоў, і траў.

Музей лясны – каўчэг, дзе ўсе папарна:
зьвяры і птушкі, матылі і мы,
і хай бы ён натрапіўся нямарна,
а перавёз нас на той бок зімы.

Ішлі б сумёты ў белую атаку,
гулі б шалёнагрывыя вятры,
а мы з табой прыселі б на атаўку,
дзе пасьвяцца лагодныя зубры.

Дзе лебедзі ў лілях ловяць зоркі,
нібы на дыванах Алены Кіш,
і хлебны мякіш з рук бяруць вавёркі,
і мілата й спакой сыходзяць звыш...

Няўзнак прайшлі б каляды і грамніцы,
а я згадзіўся б сто начэй ня спаць

і вуха з дзірачкай ад завушніцы
аж да вясны пяшчотна цалаваць.

* * *

Лунный выкормыш – соловей.
А. Гаркоўскі.

...І я ягадай сьпеў калісьці
на сунічным тваім плячы.
Поўня ў фортцы, нібы ў калысцы,
пакалыхвалася ўначы.

Да канцэртаў начных ахвочы,
салавей сваё сола вёў,
і яго пад нашэпты ночы
Поўня клікала ў свой алькоў.

Цёмра сьвет наўкол атачала,
і, каб нам дагадзіць, сьвятла
Поўня ў сонца напазычала
і за так усім раздала.

Я бакалы віном напоўню,
й мы, абняўшыся ля вакна,
за Яе Высокасьць, за Поўню,
вып'ем хмельны напой да дна:

за ручную ў рахманых хмарах,
што трансьлюе сны часьцяком,
а ў вачах тваіх цёмна-карых
зьзяе вечным маладзіком!

ХРЫШЧЭНЬНЕ

Па-над язычніцкай дуброваю
навісла сонца булава.
Я ўсё, я ўсё табе дароўваю
за сузіраньне хараства.

У доўгі дзень, імгненьні, зьвіцесья!

Раскінеш рукі на вадзе –
і ўсё паганства прападзе:
ты – як нацельны крыжык Сьвіцязі!

15 жніўня — 8 сьнежня 2004 г.

